

[Startside](#) > ... > [Anlæggelse Af Retssag](#) > [Retshjælp](#) > [Germany](#)

Retshjælp

 Tyskland

Indholdet er leveret af

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Hvilke omkostninger er der forbundet med retssager, og hvem skal normalt afholde dem?

Bliver du rådgivet og repræsenteret af en advokat, har vedkommende ret til at få betaling for sit arbejde. Betalingen afhænger i vid udstrækning af værdien af genstanden for den pågældende sag. Derudover påløber der sagsomkostninger for gennemførelsen af retssager. Sagsomkostninger omfatter ikke kun retsafgifter og udgifter. Omkostninger, som en part, der har behov for bistand, skal afholde for at efterkomme en handling, som retten har anmodet om, eller som er nødvendige for en passende retssag eller et passende forsvar, medregnes også i sagsomkostningerne. Omkostningerne afholdes almindeligvis af en part, der ikke har brug for denne hjælp. I retssager godtgøres omkostningerne af den anden part, hvis sagen vindes.

2 Hvad er retshjælp helt præcist?

I Tyskland skelnes der mellem rådgivning og retshjælp.

Juridisk rådgivning og repræsentation uden for rammerne af retssager (rådgivning) ydes til personer uden tilstrækkelige midler i henhold til loven om juridisk rådgivning og repræsentation af borgere med lav indkomst (lov om rådgivning).

I forbindelse med gennemførelsen af retssager modtager personer uden tilstrækkelige midler retshjælp i overensstemmelse med reglerne om retshjælp.

3 Hvilke betingelser er der for bevilling af retshjælp?

Der bevilges rådgivning eller retshjælp, hvis den pågældende ikke er i stand til at skaffe de nødvendige økonomiske midler på grundlag af sin personlige og økonomiske situation (ubemidlethed) og ikke har andre rimelige muligheder for at få hjælp (f.eks. retshjælpsforsikringer, rådgivning ydet af en lejerforening eller en fagforening).

Desuden må den påtænkte udøvelse af rettighederne ikke have skadehensigt. Når der bevilges retshjælp, skal udsigterne til i forbindelse med den planlagte retsforfølgning eller det planlagte forsvar at vinde sagen være tilstrækkeligt store. Den domstol, der behandler ansøgningen om retshjælp, skal anse ansøgerens retlige situation som værende korrekt eller som minimum baseret på de fremlagte kendsgerninger og dokumenter og skal, for så vidt angår de faktiske omstændigheder, være overbevist om, at en bevisførelse er mulig. Hvis de retlige betingelser er opfyldt, har den pågældende ret til rådgivning eller retshjælp.

4 Ydes der retshjælp i alle typer sager?

I Tyskland skelnes der mellem rådgivning og retshjælp (se spørgsmål 2 ovenfor).

Der ydes rådgivning (og om nødvendigt repræsentation) i civilretlige sager, herunder inden for arbejdsret,

forvaltningsret, forfatningsret og social ret. På det strafferetlige område og i forbindelse med retsstridige forhold ydes der kun rådgivning. I tilfælde, hvor andre landes lovgivning finder anvendelse, ydes der rådgivning, hvis sagens faktiske omstændigheder har en forbindelse til national ret. Der ydes ikke rådgivning inden for skatteretten.

Der ydes retshjælp i forbindelse med alle former for civile retssager, i forbindelse med frivillig retspleje, retssager inden for arbejdsrelaterede, administrative, sociale og finansielle anliggender. Der ydes ikke retshjælp til den tiltalte i straffesager og til skyldneren i forbindelse med insolvensbehandling. For så vidt angår tiltalte i straffesager, indeholder reglerne om obligatorisk forsvar udtømmende særlige bestemmelser. Skyldneren kan efter begæring blive fritaget fra betaling af sagsomkostningerne, hvis han ud over konkursbegæringen også har anmodet om eftergivelse af restgælden. Efter særskilt begæring udpeger skifteretten også en advokat efter skyldnerens eget valg, som er villig til at repræsentere ham, hvis det viser sig nødvendigt at lade sig repræsentere af en advokat.

5 Skal man følge en særlig procedure, hvis man ikke selv kan afholde omkostningerne?

Sådanne særlige procedurer findes ikke. Muligheden for rådgivning og retshjælp til juridisk rådgivning dækker også de tilfælde, der er af særligt hastende karakter.

6 Hvor kan jeg få et skema til brug for en ansøgning om retshjælp?

Formularerne til ansøgning om rådgivning og retshjælp kan fås ved distriktsdomstole og advokater.

7 Hvilke dokumenter skal indsendes sammen med ansøgningen om retshjælp?

Der skal fremlægges dokumentation for indkomstoplysningerne (f.eks. lønsedler eller for selvstændige erhvervsdrivendes vedkommende den sidste selvangivelse).

8 Hvor skal jeg indgive min ansøgning om retshjælp?

I Tyskland skelnes der mellem rådgivning og retshjælp (se spørgsmål 2 ovenfor).

Ansøgningen om retshjælp indgives til den distriktsdomstol (Amtsgericht), i hvis retskreds ansøgeren har sit sædvanlige værneting (bopæl). Befinder den pågældendes sædvanlige værneting sig ikke i Tyskland, er distriktsdomstolen i den retskreds, hvor behovet for rådgivning forekommer, kompetent. Der er også mulighed for at henvende sig direkte til en advokat med henblik på rådgivning. Den krævede ansøgning skal efterfølgende indgives til distriktsdomstolen inden fire uger.

Ansøgningen om retshjælp skal indgives til den domstol, ved hvilken sagen, som der ansøges om retshjælp til, er indbragt eller skal indledes. Denne domstol (og ikke eksempelvis en social myndighed) behandler ansøgningen og afgør, om betingelserne for retshjælp er opfyldt.

9 Hvordan finder jeg ud af, om jeg har ret til retshjælp?

Distriktsdomstole og advokater kan give oplysninger om rådgivning og retshjælp.

10 Hvad skal jeg gøre, hvis jeg har ret til retshjælp?

Har den pågældende ret til rådgivning eller retshjælp, skal modtageren udfylde den relevante formular, fremlægge den nødvendige dokumentation og forelægge den for det organ, der er omhandlet i punkt 8.

11 Hvem vælger en advokat til mig, hvis jeg har ret til retshjælp?

I Tyskland skelnes der mellem rådgivning og retshjælp (se spørgsmål 2 ovenfor).

En person, der søger om juridisk rådgivning, modtager rådgivning fra en advokat efter eget valg. I delstaterne Bremen og Hamburg ydes rådgivningen af offentlige juridiske rådgivningscentre. Advokater er forpligtet til at yde rådgivning. Rådgivningsmandatet kan udelukkende frasiges i individuelle sager og af gyldige grunde.

Også i forbindelse med retshjælp gælder det frie advokatvalg. Den pågældende skal vælge en advokat, der er bemyndiget til repræsentationen. Det er kun, hvis den pågældende ikke kan finde en advokat, der er villig til at repræsentere ham/hende, at formanden for domstolen udpeger en advokat.

12 Dækker retshjælpen alle sagens omkostninger?

I Tyskland skelnes der mellem rådgivning og retshjælp (se spørgsmål 2 ovenfor).

Advokaten kan gøre sin ret til et gebyr på 15 EUR gældende over for den pågældende, men kan dog også give afkald på dette på grundlag af den pågældendes situation. Andre godtgørelsesaftaler er ugyldige. Advokaten modtager resten af sit vederlag fra statskassen.

I tilfælde af retshjælp dækkes alle sagsomkostninger med undtagelse af de udgifter, der afholdes af den pågældende, og som ikke var nødvendige for udøvelsen af hans eller hendes rettigheder. Der påløber ikke yderligere omkostninger for den part, der har behov for retshjælp.

13 Hvem afholder de øvrige omkostninger, hvis jeg kun har ret til begrænset retshjælp?

Hvis betingelserne for at opnå ret til retshjælp er opfyldt, opstår der ikke yderligere omkostningerne for den pågældende. I tilfælde af bevilget retshjælp dækkes alle nødvendige sagsomkostninger. Hvis den pågældende imidlertid har midlerne til at bidrage til sagsomkostningerne med en del af sine indtægter, skal han/hun tilbagebetale beløbet i rater til statskassen, som i første omgang afholdt omkostningerne. De personlige og økonomiske forhold kan tages op til fornyet overvejelse i op til fire år efter sagens afslutning, og der kan anmodes om betaling i rater eller de gældende rater tilpasses i overensstemmelse hermed. Mere end 48 rater inddrives ikke.

Det er muligt, at retshjælpen ikke omfatter alle dele af sagen, hvorefter der henvises til en del af PKH. I sådanne tilfælde vedrører virkningen af PKH kun den del, for hvilken den blev ydet.

14 Kan der også ydes retshjælp i appelsager?

Bevillingen af retshjælp gælder ikke automatisk for appelsager. Retshjælpen ophører ved rettens endelige afgørelse. Der kan dog på ny søges om retshjælp i forbindelse med en appel. Appelretten undersøger, om parten stadig har behov for retshjælp, at appellen ikke har skadehensigt, og om der er udsigt til at vinde sagen. Udsigterne til at få medhold i sagen og modvillighed undersøges ikke, hvis modparten har appelleret afgørelsen. Hvis disse betingelser er opfyldt, har den pågældende ret til retshjælp i forbindelse med appelsagen.

15 Kan et tilsagn om retshjælp tilbagekaldes, før sagen er afsluttet (eller endog efter, at der er truffet en endelig afgørelse i sagen)?

I Tyskland skelnes der mellem rådgivning og retshjælp (se spørgsmål 2 ovenfor).

Bevillingen af retshjælp kan trækkes tilbage, hvis den er baseret på urigtige oplysninger fra den pågældende.

Retshjælp kan kun tilbagekaldes i følgende tilfælde:

1. hvis betingelserne for bevillingen er blevet fordrejet på grund af forkerte oplysninger om tvisten
2. på grund af ukorrekte oplysninger om de subjektive betingelser for bevillingen og manglende

forelæggelse af erklæringer

3. hvis de personlige eller økonomiske omstændigheder ikke tilsiger en bevilling
4. på grund af restancer med ratebetalingen.
5. ved manglende meddelelse om en væsentlig forbedring af indkomst og formue eller en ny adresse.

16 Kan jeg anfægte et afslag på retshjælp?

I Tyskland skelnes der mellem rådgivning og retshjælp (se spørgsmål 2 ovenfor).

En distriktsdomstols kendelse om afslag på bevilling af rådgivning kan appelleres i form af en øjeblikkelig indsigelse (*sofortige Beschwerde*).

Hvis der gives afslag på ansøgningen om retshjælp, kan ansøgeren straks anke denne afgørelse truffet af domstolen inden for en frist på en måned, hvis hovedsagens værdi overstiger 600 EUR. Hvis sagsbeløbet ikke overstiger 600 EUR, kan appellen udelukkende antages til behandling, hvis domstolen har givet afslag på retshjælp udelukkende på grundlag af den pågældendes personlige og økonomiske forhold.

17 Har ansøgningen om retshjælp den virkning, at forældelsesfristen suspenderes?

Indgivelse af en ansøgning om retshjælp til den ret, der behandler sagen, udsætter forældelsesfristen for den fordring, som søgsmålet har til formål at fastslå eller fuldbyrde, og for hvilken der ansøges om retshjælp. Suspension betyder, at den periode, hvor forældelsesfristen er suspenderet, ikke er omfattet af forældelsesfristen. Indgivelsen af ansøgningen bevirker imidlertid kun, at forældelsesfristen suspenderes, hvis ansøgningen om retshjælp hurtigt meddeles modparten. I tilfælde af en senere meddelelse udsættes forældelsesfristen først fra den dato, hvor ansøgningen om retshjælp blev meddelt modparten.

Yderligere oplysninger om

https://www.bmj.de/SharedDocs/Publikationen/DE/Beratungs_PKH.html

---

■ Sidste opdatering: 07/08/2025

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.